

I

(Legislativní akty)

NAŘÍZENÍ

NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU) č. 230/2014

ze dne 11. března 2014,

kterým se zřizuje nástroj přispívající ke stabilitě a míru

EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 209 odst. 1 a čl. 212 odst. 2 této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

po postoupení návrhu legislativního aktu vnitrostátním parlamentům,

v souladu s řádným legislativním postupem ⁽¹⁾,

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Toto nařízení představuje jeden z nástrojů, které přímo podporují vnější politiky Unie, a navazuje na nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1717/2006 ⁽²⁾, jehož platnost skončila dne 31. prosince 2013.

(2) Zachování míru, předcházení konfliktům, posilování mezinárodní bezpečnosti a pomoc obyvatelstvu, zemím a regionům, které čelí přírodním nebo člověkem způsobeným katastrofám, patří mezi hlavní cíle vnější činnosti Unie, jak jsou stanoveny mimo jiné v článku 21 Smlouvy o Evropské unii (dále jen „Smlouva o EU“). Krize a konflikty postihující země a regiony a další faktory, jako jsou terorismus, organizovaná trestná činnost, násilí na základě pohlaví, změna klimatu, problémy v oblasti kybernetické bezpečnosti a bezpečnostní hrozby související s přírodními katastrofami, ohrožují stabilitu a bezpečnost. K účinnému a včasnému řešení těchto otázek je zapotřebí specifických finančních zdrojů a nástrojů financování, jejichž působení může doplňovat humanitární pomoc a nástroje dlouhodobé spolupráce.

(3) Evropská rada v závěrech ze zasedání konaného ve dnech 15. a 16. června 2001 potvrdila program Unie pro předcházení násilným konfliktům, zdůraznila politický závazek Unie usilovat o předcházení konfliktům jakožto jeden z hlavních cílů vnějších vztahů Unie a uznala, že k dosažení tohoto cíle mohou přispět nástroje rozvojové spolupráce. Závěry Rady ze dne 20. června 2011 o předcházení konfliktům znovu upozornily na hodnotu tohoto programu jakožto platného základu politiky pro další činnost Unie v oblasti předcházení konfliktům. V závěrech ze dne 17. listopadu 2009 potvrdila Rada „koncept posílení kapacit EU pro mediaci a dialog“.

(4) V závěrech Rady ze dne 19. listopadu 2007 o reakci EU na nestabilní situace a v závěrech Rady a zástupců vlád členských států zasedajících v Radě rovněž ze dne 19. listopadu 2007 o bezpečnosti a rozvoji bylo zdůrazněno, že propojení mezi rozvojem a bezpečností by mělo být východiskem pro strategie a politiky Unie, aby se tak přispělo k soudržnosti politik v zájmu rozvoje v souladu s článkem 208 Smlouvy o fungování Evropské unie (dále jen „Smlouva o fungování EU“) a obecně k soudržnosti vnější činnosti Unie. Konkrétněji Rada dospěla k závěru, že by budoucí činnost v oblasti bezpečnosti a rozvoje měla zahrnovat důsledky, které má pro bezpečnost a rozvoj změna klimatu, otázky týkající se životního prostředí a řízení přírodních zdrojů a migrace.

(5) Dne 12. prosince 2003 schválila Evropská rada Evropskou bezpečnostní strategii a dne 11. prosince 2008 společnou analýzu zprávy o jejím provádění. Ve sdělení nazvaném „Strategie vnitřní bezpečnosti Evropské unie: pět kroků směrem k bezpečnější Evropě“ Komise rovněž upozornila na význam spolupráce se třetími zeměmi a regionálními organizacemi, zvláště pro účely potírání nejruznějších hrozeb, jako jsou obchod s lidmi, obchod s drogami a terorismus.

⁽¹⁾ Postoj Evropského parlamentu ze dne 11. prosince 2013 (dosud nezveřejněný v Úředním věstníku) a rozhodnutí Rady ze dne 11. března 2014.

⁽²⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1717/2006 ze dne 15. listopadu 2006 o zřízení nástroje stability (Úř. věst. L 327, 24.11.2006, s. 1).

- (6) Ve sdělení nazvaném „Úvahy o postupu EU v nestabilních situacích – činnost ve složitém prostředí pro trvale udržitelný rozvoj, stabilitu a mír“ Komise uznala, že Unie zásadním způsobem přispívá k prosazování míru a stability tím, že řeší projevy násilí a počáteční příčiny nedostatečné bezpečnosti a násilných konfliktů. Toto nařízení by mělo přispívat k dosažení uvedených cílů.
- (7) Dne 8. prosince 2008 schválila Rada komplexní přístup k provádění rezolucí Rady bezpečnosti OSN 1325 (2000) a 1820 (2008) o ženách, míru a bezpečnosti ze strany Unie, přičemž uznala úzké propojení otázek míru, bezpečnosti, rozvoje a rovnosti žen a mužů. Unie soustavně požaduje plné uplatňování programu pro ženy, mír a bezpečnost, který byl stanoven v příslušných rezolucích Rady bezpečnosti OSN, a to především pokud jde o nutnost bojovat proti násilí páchanému na ženách během konfliktů a podporovat účast žen na budování míru.
- (8) Strategický rámec a akční plán EU pro lidská práva a demokracii, který Rada přijala dne 25. června 2012, požaduje vypracování operativních pokynů s cílem zajistit, aby byla lidská práva zohledňována při navrhování a provádění opatření zaměřených na pomoc v boji proti terorismu, a zdůrazňuje, že prioritou Unie při uplatňování lidských práv je vymýcení mučení a jiného krutého, nelidského či ponižujícího zacházení a dodržování požadavků na řádné soudní řízení (včetně presumpce nevinny, práva na spravedlivý proces a práva na obhajobu).
- (9) Demokracie a lidská práva jsou ve vztazích Unie se třetími zeměmi na předním místě, a měly by tudíž být v rámci tohoto nařízení považovány za zásadní principy.
- (10) V prohlášení Evropské rady ze dne 25. března 2004 o boji proti terorismu se požaduje, aby byly cíle týkající se boje proti terorismu začleněny do programů vnější pomoci. Strategie Evropské unie pro boj proti terorismu, přijatá Radou dne 30. listopadu 2005, požadovala posílení spolupráce v boji proti terorismu se třetími zeměmi a OSN. V závěrech Rady ze dne 23. května 2011 o posílení vazeb mezi vnitřními a vnějšími aspekty boje proti terorismu se požadovalo posílení kapacit příslušných orgánů zapojených do boje proti terorismu ve třetích zemích v rámci strategického programování nástroje stability, který byl zřízen nařízením (ES) č. 1717/2006.
- (11) Nařízení (ES) č. 1717/2006 bylo přijato s cílem umožnit Unii uplatňovat soustavnou a integrovanou reakci na krizové situace a na nově vznikající krize, řešit specifické globální a transregionální bezpečnostní hrozby a posílit připravenost na krize. Cílem tohoto nařízení je zavést revidovaný nástroj a vycházet přitom ze zkušeností s nařízením (ES) č. 1717/2006 s cílem zvýšit účinnost a soudržnost činností Unie v oblasti reakce na krize, předcházení konfliktům, budování míru a připravenosti na krize a při řešení bezpečnostních hrozeb a výzev.
- (12) Opatření přijatá podle tohoto nařízení by měla sledovat cíle podle článku 21 Smlouvy o EU a článků 208 a 212 Smlouvy o fungování EU. Mohou doplňovat opatření, která Unie přijala v zájmu dosahování cílů společné zahraniční a bezpečnostní politiky v rámci hlavy V Smlouvy o EU, a opatření přijatá v rámci části V Smlouvy o fungování EU a měla by být s těmito opatřeními v souladu. Rada a Komise by měly v rámci svých pravomocí spolupracovat za účelem zajištění této soustavnosti.
- (13) Toto nařízení by mělo být v souladu s ustanoveními o organizaci a fungování Evropské služby pro vnější činnost (dále jen „ESVČ“), která byla zřízena rozhodnutím Rady 2010/427/EU⁽¹⁾. V prohlášení vysoké představitelky o politické odpovědnosti z roku 2010 byly potvrzeny zásady dialogu a konzultací s Evropským parlamentem a poskytování informací a podávání zpráv Evropskému parlamentu.
- (14) Komise a případně ESVČ by si měly pravidelně a často vyměňovat názory a informace s Evropským parlamentem. Kromě toho by v souladu s příslušnými interinstitucionálními dohodami o této otázce měl být Evropskému parlamentu poskytnut přístup k dokumentům, aby mohly být na základě odpovídajících informací vykonávány kontrolní pravomoci podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 182/2011⁽²⁾.
- (15) Společná pravidla a postupy pro provádění nástrojů Unie pro financování vnější činnosti jsou stanoveny v nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 231/2014⁽³⁾.
-
- ⁽¹⁾ Rozhodnutí Rady 2010/427/EU ze dne 26. července 2010 o organizaci a fungování Evropské služby pro vnější činnost (Úř. věst. L 201, 3.8.2010, s. 30).
- ⁽²⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 182/2011 ze dne 16. února 2011, kterým se stanoví pravidla a obecné zásady způsobu, jakým členské státy kontrolují Komisi při výkonu prováděcích pravomocí (Úř. věst. L 55, 28.2.2011, s. 13).
- ⁽³⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 231/2014 ze dne 11. března 2014, kterým se stanoví společná pravidla a postupy pro provádění nástrojů pro financování vnější činnosti Unie (viz strana 11 v tomto čísle Úředního věstníku).

- (16) Za účelem zajištění jednotných podmínek k provedení tohoto nařízení by měly být Komisi svěřeny prováděcí pravomoci, pokud jde o programování a prováděcí opatření. Prováděcí pravomoci by měly být vykonávány v souladu s nařízením (EU) č. 182/2011.

PŘIJALY TOTO NAŘÍZENÍ:

HLAVA I

OBEČNÁ USTANOVENÍ

Článek 1

Předmět a cíle

- (17) Tyto prováděcí akty by s ohledem na svou povahu, zejména na své politické zaměření a rozpočtové dopady, měly být přijímány přezkumným postupem, s výjimkou opatření malého finančního rozsahu.

- (18) Je-li to nezbytné v závažných, naléhavých a řádně odůvodněných případech, v nichž je nutná rychlá reakce Unie, měla by Komise přijmout okamžitě použitelné prováděcí akty.

- (19) Unie by měla usilovat o co nejúčinnější využití dostupných zdrojů k optimalizaci dopadu své vnější činnosti. Toho by mělo být dosažováno soudržností a doplňkovostí nástrojů Unie pro vnější činnost, jakož i vytvářením synergie mezi tímto nástrojem, ostatními nástroji Unie pro financování vnější činnosti a dalšími politikami Unie. To by mělo dále vést ke vzájemnému posílení programů navržených v rámci nástrojů pro financování vnější činnosti.

- (20) Jelikož cílů tohoto nařízení nemůže být dosaženo uspokojivě členskými státy, ale spíše jich, z důvodu rozsahu a účinků činnosti, může být lépe dosaženo na úrovni Unie, může Unie přijmout opatření v souladu se zásadou subsidiarity stanovenou v článku 5 Smlouvy o EU. V souladu se zásadou proporcionality stanovenou v uvedeném článku nepřekračuje toto nařízení rámec toho, co je nezbytné pro dosažení těchto cílů.

- (21) Toto nařízení stanoví finanční krytí na celou dobu své použitelnosti, které představuje pro Evropský parlament a Radu hlavní referenční částku při ročním rozpočtovém procesu ve smyslu bodu 17 interinstitucionální dohody ze dne 2. prosince 2013 mezi Evropským parlamentem, Radou a Komisí o rozpočtové kázi, spolupráci v rozpočtových záležitostech a řádném finančním řízení⁽¹⁾.

- (22) Je vhodné uvést dobu použitelnosti tohoto nařízení do souladu s dobou použitelnosti nařízení Rady (EU, Euratom) č. 1311/2013⁽²⁾. Proto by se toto nařízení mělo použít od 1. ledna 2014 do 31. prosince 2020,

1. Toto nařízení zřizuje nástroj (nástroj přispívající ke stabilitě a míru), který na období let 2014 až 2020 poskytuje přímou podporu pro vnější politiky Unie tím, že zvyšuje účinnost a soudržnost činností Unie v oblastech reakce na krize, předcházení konfliktům, budování míru a připravenosti na krize a při řešení globálních a nadregionálních hrozeb.

2. Unie přijímá opatření pro rozvojovou spolupráci a opatření pro finanční, hospodářskou a technickou spolupráci se třetími zeměmi, regionálními a mezinárodními organizacemi a dalšími státními subjekty i subjekty z řad občanské společnosti podle podmínek stanovených v tomto nařízení.

3. Pro účely tohoto nařízení zahrnuje pojem „subjekty občanské společnosti“ nevládní organizace, organizace zastupující původní obyvatelstvo, místní sdružení občanů a podnikatelů, družstva, odbory, organizace zastupující hospodářské a sociální zájmy, místní organizace (včetně sítí) podílející se na decentralizované regionální spolupráci a integraci, spotřebitelské organizace, ženské a mládežnické organizace, vzdělávací, kulturní, výzkumné a vědecké organizace, univerzity, církve a náboženská sdružení a společenství, sdělovací prostředky a veškerá nevládní sdružení a soukromé a veřejné nadace, které mohou přispívat k rozvoji vnitřních politik nebo jejich vnějšímu rozměru. Je-li to nutné k dosažení cílů tohoto nařízení, mohou být financovány i jiné organizace nebo subjekty, které nejsou v tomto odstavci uvedeny.

4. Toto nařízení má tyto specifické cíle:

a) v krizových situacích nebo v případě vznikajících krizí urychleně přispívat k nastolení stability účinnou reakcí, která má pomoci zachovat, vytvořit nebo obnovit podmínky potřebné k řádnému provádění vnějších politik a činností Unie podle článku 21 Smlouvy o EU;

b) přispívat k předcházení konfliktům a zajišťování kapacity a připravenosti k řešení situací před krizí a po ní a budování míru; a

c) řešit specifické globální a nadregionální hrozby ohrožující mír, mezinárodní bezpečnost a stabilitu.

⁽¹⁾ Úř. věst. C 373, 20.12.2013, s. 1.

⁽²⁾ Nařízení Rady (EU, Euratom) č. 1311/2013 ze dne 2. prosince 2013, kterým se stanoví víceletý finanční rámec na období 2014–2020 (Úř. věst. L 347, 20.12.2013, s. 884).

Článek 2

HLAVA II

Soulad a doplňkovost pomoci Unie

DRUHY POMOCI UNIE

1. Komise zajistí, aby opatření přijatá podle tohoto nařízení byla v souladu s celkovým strategickým rámcem politiky Unie pro dané partnerské země, zejména s cíli opatření uvedených v odstavci 2, i s jinými příslušnými opatřeními Unie.

2. Opatření přijatá podle tohoto nařízení mohou doplňovat opatření přijatá podle hlavy V Smlouvy o EU a části páté Smlouvy o fungování EU a musí být s nimi v souladu. Opatření přijatá podle tohoto nařízení řádně zohledňují stanoviska Evropského parlamentu.

3. Pomoc Unie poskytovaná podle tohoto nařízení doplňuje pomoc poskytovanou na základě nástrojů Unie pro vnější pomoc, je poskytována pouze tehdy, jestliže odpovídající a účinnou reakci nelze poskytnout na základě uvedených nástrojů, a je plánována a prováděna tak, aby byla v případě potřeby zajištěna kontinuita činností v rámci těchto nástrojů.

4. V rámci možností jsou zahrnuty tyto průřezové otázky, a to i ve fázi programování:

- a) podpora demokracie a řádné správy věcí veřejných,
- b) lidská práva a humanitární právo včetně práv dětí a práv původního obyvatelstva,
- c) nediskriminace,
- d) rovnost žen a mužů a posílení postavení žen,
- e) předcházení konfliktům a
- f) změna klimatu.

5. Činnosti, na které se vztahuje nařízení Rady (ES) č. 1257/96 ⁽¹⁾ a rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1313/2013/EU ⁽²⁾ a které jsou způsobilé pro financování podle uvedených aktů, nejsou financovány podle tohoto nařízení.

6. Pro zvýšení účinnosti a doplňkovosti opatření v oblasti pomoci poskytované Uní a členskými státy a s cílem zabránit dvojímu financování podporuje Komise úzkou koordinaci činností Unie a činností členských států, a to jak na úrovni rozhodování, tak v praxi. Za tímto účelem provozují členské státy a Komise systém výměny informací. Komise může dávat podněty na podporu takové koordinace. Komise kromě toho zajišťuje koordinaci a spolupráci s mnohostrannými, regionálními a subregionálními organizacemi a dalšími dárči.

⁽¹⁾ Nařízení Rady (ES) č. 1257/96 ze dne 20. června 1996 o humanitární pomoci (Úř. věst. L 163, 2.7.1996, s. 1).

⁽²⁾ Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 1313/2013/EU ze dne 17. prosince 2013 o mechanismu civilní ochrany Unie (Úř. věst. L 347, 20.12.2013, s. 924).

Článek 3

Pomoc v reakci na krizovou situaci nebo vznikající krizi s cílem předejít konfliktům

1. Unie poskytne technickou a finanční pomoc v zájmu dosažení specifických cílů stanovených v čl. 1 odst. 4 písm. a) v reakci na tyto výjimečné a nepředvídané situace:

- a) naléhavá situace, krize nebo vznikající krize,
- b) situace, která představuje hrozbu pro demokracii, veřejný pořádek, ochranu lidských práv a základních svobod nebo ochranu a bezpečnost osob, zejména těch, které jsou v nestabilních situacích vystaveny násilí páchanému na základě pohlaví, nebo
- c) situace, u které hrozí, že by mohla vyústit v ozbrojený konflikt nebo by mohla vážně destabilizovat dotýcnou třetí zemi nebo země.

Tato pomoc může rovněž řešit situace, kdy se Unie dovolává základních ustanovení mezinárodních dohod s cílem částečně či úplně pozastavit spolupráci se třetími zeměmi.

2. Technická a finanční pomoc podle odstavce 1 se může vztahovat na:

- a) podporu uskutečňovanou poskytováním technické a logistické pomoci, která se zaměřuje na úsilí mezinárodních a regionálních organizací a státních subjektů a subjektů občanské společnosti o podporu budování důvěry, zprostředkování, dialog a usmíření;
- b) podporu provádění rezolucí Rady bezpečnosti Organizace spojených národů o ženách, míru a bezpečnosti, zejména v zemích v nestabilní situaci, zasažených konflikty nebo po skončení konfliktů;
- c) podporu zřízení a fungování prozatímních správ ustavených v souladu s mezinárodním právem;
- d) podporu rozvoje demokratických státních institucí fungujících na principu plurality, včetně opatření na podporu úlohy žen v těchto institucích, podporu účinné civilní správy a civilního dohledu nad bezpečnostním systémem, jakož i opatření k posílení kapacity donucovacích a justičních orgánů zapojených do boje proti terorismu, organizované trestné činnosti a všem formám nezákonného obchodování;

- e) podporu mezinárodních trestních tribunálů a ad hoc vnitrostátních tribunálů, komisí pro pravdu a usmíření a mechanismů pro právní řešení nároků v oblasti lidských práv a uplatňování majetkových práv a rozhodování o nich, zřízených v souladu s mezinárodními standardy v oblasti lidských práv a právního státu;
- f) podporu opatření nezbytných k zahájení obnovy a rekonstrukce základní infrastruktury, bydlení, veřejných budov a hospodářského majetku a základní výrobní kapacity a rovněž opatření k obnovení hospodářské činnosti, vytváření pracovních míst a nastolení minimálních podmínek nutných pro udržitelný sociální rozvoj;
- g) podporu civilních opatření týkajících se demobilizace a opětovného začlenění bývalých bojovníků a jejich rodin do občanské společnosti a v případě potřeby jejich návratu do vlasti a rovněž opatření zaměřených na řešení situace dětských vojáků a bojovnic;
- h) podporu opatření na zmírnění sociálních následků restrukturalizace ozbrojených sil;
- i) podporu opatření, která v rámci politik spolupráce Unie a jejich cílů řeší socioekonomické dopady, jež pro civilní obyvatelstvo vyplývají z přítomnosti protipěchotních min, nevybuchlé munice nebo výbušných zbytků válečné munice. Činnosti financované na základě tohoto nařízení mohou mimo jiné zahrnovat informování o rizicích, odhalování min a odminování a s tím spojenou likvidaci zásob;
- j) podporu opatření, která se v rámci politik spolupráce Unie a jejich cílů přijímají za účelem boje proti nedovolenému používání palných, ručních palných a lehkých zbraní a k zabránění přístupu k nim;
- k) podporu opatření, která zajistí, že budou odpovídajícím způsobem uspokojeny zvláštní potřeby žen a dětí v krizových situacích a konfliktech, včetně situací, kdy jsou vystaveny násilí na základě pohlaví;
- l) podporu rehabilitace obětí ozbrojených konfliktů a jejich opětovného začleňování do společnosti, včetně opatření, která řeší zvláštní potřeby žen a dětí;
- m) podporu opatření, jejichž cílem je prosazovat a hájit úctu k lidským právům a základním svobodám, demokracii a právnímu státu a příslušné mezinárodní nástroje;
- n) podporu socioekonomických opatření, která prosazují spravedlivý přístup k přírodním zdrojům v krizové situaci nebo v případě vznikající krize a jejich transparentní řízení, včetně budování míru;
- o) podporu opatření, která řeší možný dopad náhlých přesunů obyvatelstva významných z hlediska politické a bezpečnostní situace, včetně opatření, která řeší potřeby hostitelských komunit v krizové situaci nebo při vznikající krizi, včetně budování míru;
- p) podporu opatření, která podporují rozvoj a organizovanost občanské společnosti a její účast na politickém procesu, včetně opatření, která mají podpořit úlohu žen v těchto procesech, a opatření na podporu nezávislých, pluralitních a profesionálních sdělovacích prostředků;
- q) podporu opatření, jejichž cílem je reakce na přírodní nebo člověkem způsobené katastrofy, které ohrožují stabilitu, a na ohrožení veřejného zdraví související s pandemiemi, která buď zastoupí, nebo doplní humanitární pomoc Unie a pomoc v oblasti civilní ochrany.
3. V situacích uvedených v odstavci 1 tohoto článku může Unie poskytnout také technickou a finanční pomoc, která není výslovně zahrnuta v odstavci 2 tohoto článku. Tato pomoc se omezuje na mimořádná opatření pomoci podle čl. 7 odst. 2, která splňují všechny tyto podmínky:
- a) spadají do obecné oblasti působnosti tohoto nařízení i specifických cílů stanovených v čl. 1 odst. 4 písm. a);
- b) jsou časově omezena na období stanovené v čl. 7 odst. 2;
- c) za obvyklé situace by byla způsobila podle jiných nástrojů Unie pro poskytování vnější pomoci nebo jiných složek tohoto nařízení, avšak vzhledem k nutnosti reagovat na danou situaci urychleně by měla být řešena prostřednictvím opatření pro případ krize nebo vznikající krize.

Článek 4

Pomoc určená pro předcházení konfliktům, budování míru a připravenost na krize

1. Unie poskytuje technickou a finanční pomoc v zájmu dosažení specifických cílů stanovených v čl. 1 odst. 4 písm. b). Tato pomoc zahrnuje podporu opatření, jejichž cílem je budování a posilování kapacity Unie a jejích partnerů v oblasti předcházení konfliktům, budování míru a řešení potřeb před krizí a po ní v úzké koordinaci s OSN a dalšími mezinárodními, regionálními a subregionálními organizacemi a státními subjekty a subjekty občanské společnosti v souvislosti s úsilím o:

- a) podporu včasného varování a začlenění analýzy rizik spojených s konfliktem do tvorby a provádění politik;
- b) zprostředkování a budování kapacity pro účely budování důvěry, vyjednávání, dialogu a usmíření, zejména v souvislosti se vznikajícím napětím mezi společenstvími;

- c) posilování kapacit pro účast a nasazování v civilních stabilizačních misích;
- d) zlepšování obnovy po skončení konfliktu, jakož i obnovy po katastrofě v souvislosti s politickou a bezpečnostní situací;
- e) potlačování praxe spočívající ve využívání přírodních zdrojů k financování konfliktů a podporu dodržování pravidel iniciativ, jako je Kimberleyský systém certifikace, zúčastněnými stranami, zejména v souvislosti s prováděním účinných vnitrostátních kontrol těžby přírodních zdrojů a obchodování s nimi.

2. Opatření podle tohoto článku:

- a) zahrnují předávání know-how, výměnu informací a osvědčených postupů, posuzování, zkoumání a analýzu rizik nebo hrozeb, systémy včasného varování, odbornou přípravu a poskytování služeb;
- b) přispívají k dalšímu rozvoji strukturálního dialogu o otázkách budování míru;
- c) mohou zahrnovat technickou a finanční pomoc při provádění podpůrných činností zaměřených na budování míru a státu.

Článek 5

Pomoc při řešení globálních a nadregionálních hrozeb a vznikajících hrozeb

1. Unie poskytuje technickou a finanční pomoc v zájmu dosažení specifických cílů stanovených v čl. 1 odst. 4 písm. c) v těchto oblastech:

- a) ohrožení veřejného pořádku, ochrany a bezpečnosti osob, kritické infrastruktury a veřejného zdraví;
- b) zmírňování rizik, ať již vzniklých záměrně, náhodně nebo z přírodních příčin, spojených s chemickými, biologickými, radiologickými nebo jadernými materiály či látkami, a připravenost na tato rizika.

2. Pomoc v oblastech uvedených v odst. 1 písm. a) zahrnuje podporu opatření, jejichž cílem je:

- a) posílení kapacity donucovacích, justičních a civilních orgánů, které jsou zapojeny do boje proti terorismu, organizované trestné činnosti včetně počítačové trestné činnosti a všem formám nezákonného obchodování a provádějí účinnou kontrolu nezákonného obchodu a tranzitu;
- b) řešení hrozeb pro kritickou infrastrukturu, která může zahrnovat mezinárodní dopravu, včetně osobní a nákladní dopravy, energetické operace a distribuci energie a elektronické informační a komunikační sítě. Taková opatření musí klást důraz zejména na nadregionální spolupráci a uplatňování mezinárodních standardů v oblastech informování o rizicích, analýzy ohroženosti, připravenosti na mimořádné situace, varování a zvládání důsledků;

- c) zajištění přiměřené reakce na závažná ohrožení veřejného zdraví, včetně náhlých epidemií s potenciálním nadnárodním dopadem;

- d) řešení globálních a nadregionálních důsledků změny klimatu s potenciálně destabilizačním dopadem na mír a bezpečnost.

3. Pokud jde o opatření uvedená v odst. 2 písm. a):

- a) prioritou je nadregionální spolupráce se zapojením dvou nebo více třetích zemí, které projevily jednoznačnou politickou vůli vznikající problémy řešit. Spolupráce v boji proti terorismu může rovněž probíhat s jednotlivými zeměmi, regiony nebo mezinárodními, regionálními a subregionálními organizacemi;

- b) kladou důraz zejména na řádnou správu věcí veřejných a musí být v souladu s mezinárodním právem;

- c) pokud jde o pomoc orgánům zapojeným do boje proti terorismu, je prioritou podpora opatření, která se týkají vypracovávání a posilování právních předpisů pro boj proti terorismu, provádění a uplatňování právních předpisů ve finanční, celní a imigrační oblasti, vypracovávání donucovacích postupů, které jsou v souladu s nejpřísnějšími mezinárodními normami a mezinárodním právem, posílení demokratické kontroly a mechanismů institucionálního dohledu a předcházení násilnému radikalismu;

- d) pokud jde o pomoc v souvislosti s problematikou drog, je třeba věnovat náležitou pozornost mezinárodní spolupráci s cílem šířit osvědčené postupy vedoucí ke snížování poptávky, výroby a napáchaných škod.

4. Pomoc v oblastech uvedených v odst. 1 písm. b) zahrnuje podporu opatření, jejichž cílem je:

- a) podpora civilních výzkumných činností jako alternativy k obrannému výzkumu;

- b) zlepšení bezpečnostních postupů týkajících se civilních objektů, v nichž jsou uloženy citlivé chemické, biologické, radiologické nebo jaderné materiály či látky nebo v nichž se s těmito materiály nebo látkami nakládá v rámci civilních výzkumných programů;

- c) podpora – poskytovaná v rámci politik spolupráce Unie a jejích cílů – vytvoření civilní infrastruktury a příslušných civilních studií nutných k demontáži, dekontaminaci nebo přebudování těchto zařízení a lokalit sloužících k výrobě nebo skladování zbraní, které byly prohlášeny za vyňaté z obranného programu;

- d) posílení kapacity příslušných civilních orgánů zapojených do vytváření a vykonávání účinné kontroly nedovoleného obchodu s chemickými, biologickými, radiologickými a jadernými materiály nebo látkami (včetně vybavení pro jejich výrobu nebo nosiče);

- e) vytváření právního rámce a institucionálních kapacit pro zavedení a prosazování účinných kontrol vývozu zboží dvojího užití, včetně opatření v oblasti regionální spolupráce;
- f) vypracování účinných opatření v oblasti civilní připravenosti na katastrofy, plánování pro případ mimořádných situací, reakce na krizi a kapacit pro sanační opatření.

HLAVA III

PROGRAMOVÁNÍ A PROVÁDĚNÍ

Článek 6

Obecný rámec

Pomoc Unie se provádí v souladu s nařízením (EU) č. 236/2014 a prostřednictvím:

- a) mimořádných opatření pomoci a programů prozatímní reakce uvedených v článku 7;
- b) tematických strategických dokumentů a víceletých orientačních programů uvedených v článku 8;
- c) ročních akčních programů, individuálních opatření a zvláštních opatření;
- d) podpůrných opatření.

Článek 7

Mimořádná opatření pomoci a programy prozatímní reakce

1. Pomoc Unie podle článku 3 se poskytuje prostřednictvím mimořádných opatření pomoci a programů prozatímní reakce.

2. V situacích uvedených v čl. 3 odst. 1 může Komise přijmout mimořádná opatření pomoci, která splňují podmínky stanovené v čl. 3 odst. 3. Takové mimořádné opatření pomoci může trvat až 18 měsíců a v případě objektivních a nepředvídatelných překážek bránících jeho provedení může být dvakrát prodlouženo o další období až šesti měsíců, nejvýše na celkovou dobu 30 měsíců, jestliže nedojde ke zvýšení finanční částky určené pro dané opatření.

V případě vleklých krizí a konfliktů může Komise přijmout druhé mimořádné opatření pomoci trvající až 18 měsíců.

Doba trvání mimořádného opatření pomoci podle prvního pododstavce v kombinaci s dobou trvání mimořádného opatření pomoci podle druhého pododstavce nesmí přesáhnout 36 měsíců.

3. Pokud náklady na mimořádné opatření pomoci převyšují částku 20 000 000 EUR, přijímá se přezkumným postupem podle čl. 16 odst. 3 nařízení (EU) č. 236/2014.

4. Před přijetím nebo prodloužením mimořádného opatření pomoci, jež vyžaduje náklady do výše 20 000 000 EUR, informuje Komise Radu o jeho povaze a cílech a předpokládaných finančních částkách. Komise rovněž informuje Radu dříve, než přistoupí k zásadním změnám mimořádných opatření pomoci, která již byla přijata. V zájmu soudržnosti vnější činnosti Unie zohlední Komise přístup přijatý Radou v rámci příslušné politiky, a to jak při plánování, tak při následném provádění těchto opatření.

5. Co nejdříve po přijetí mimořádného opatření pomoci a v každém případě do tří měsíců od jeho přijetí Komise informuje Evropský parlament a Radu tím, že jim předloží přehled o povaze opatření, souvislostech a důvodech pro jejich přijetí a rovněž o doplňkovosti těchto opatření k probíhající a plánované reakci Unie.

6. Komise může přezkumným postupem podle čl. 16 odst. 3 nařízení (EU) č. 236/2014 přijmout programy prozatímní reakce za účelem vytvoření nebo obnovení základních podmínek nezbytných pro účinné provádění politik Unie v oblasti vnější spolupráce.

Programy prozatímní reakce navazují na mimořádná opatření pomoci.

7. Komise včas řádně informuje Evropský parlament o plánování a provádění pomoci Unie podle článku 3, mimo jiné o plánovaných finančních částkách, a rovněž informuje Evropský parlament o případných zásadních změnách nebo prodlouženích této pomoci.

Článek 8

Tematické strategické dokumenty a víceleté orientační programy

1. Tematické strategické dokumenty představují obecný základ pro provádění pomoci podle článků 4 a 5. Tematické strategické dokumenty jsou rámcem pro spolupráci mezi Uníí a dotčenými partnerskými zeměmi nebo regiony.

2. Při přípravě a provádění tematických strategických dokumentů jsou dodržovány zásady účinnosti pomoci, jako je partnerství, koordinace a případně harmonizace. Za tímto účelem musí být tematické strategické dokumenty v souladu s programovými dokumenty schválenými nebo přijatými v rámci jiných nástrojů Unie pro vnější pomoc a bránit jejich zdvojení.

Tematické strategické dokumenty jsou v zásadě založeny na dialogu Unie nebo případně příslušných členských států s dotčenými partnerskými zeměmi nebo regiony, do něhož jsou zapojeny občanská společnost a regionální a místní orgány, s cílem zajistit, aby se dotčené země nebo regiony s programovacím procesem dostatečně ztotožnily.

V zájmu podpory jednotnosti a doplňkovosti svých činností v oblasti spolupráce vedou Unie a členské státy v počáteční fázi programovacího procesu vzájemné konzultace.

3. Každý tematický strategický dokument musí být doplněn o víceletý orientační program shrnující prioritní oblasti vybrané pro financování Unie, specifické cíle, očekávané výsledky, výkonnostní ukazatele a harmonogram pomoci Unie.

Víceletý orientační program stanoví orientační finanční částky pro jednotlivé programy s přihlédnutím k potřebám a konkrétním obtížím dotčených partnerských zemí či regionů. Je-li to nezbytné, mohou být tyto finanční přiděly vyjádřeny v podobě rozpětí.

4. Tematické strategické dokumenty schvaluje a víceleté orientační programy přijímá Komise přezkumným postupem podle čl. 16 odst. 3 nařízení (EU) č. 236/2014. Uvedený postup se použije také na podstatné přezkumy, v jejichž důsledku se tematické strategické dokumenty nebo víceleté orientační programy výrazně změní.

5. Přezkumný postup podle čl. 16 odst. 3 nařízení (EU) č. 236/2014 se nepoužije v případě méně podstatných změn nebo technických úprav tematických strategických dokumentů a víceletých orientačních programů spočívajících v přesunu prostředků v rámci orientačních finančních částek na jednotlivé prioritní oblasti nebo ve zvýšení či snížení původně přiděleného orientačního finančního příspěvku nejvýše o 20 %, přičemž částka nesmí přesáhnout 10 000 000 EUR, pokud tyto změny nebo technické úpravy nemají vliv na prioritní oblasti a cíle vytyčené v uvedených dokumentech.

V takovém případě je třeba o změnách a technických úpravách neprodleně informovat Evropský parlament a zástupce členských států ve výboru podle článku 11.

6. V závažných, naléhavých a řádně odůvodněných případech, pokud jde o potřebu rychlé reakce Unie, může Komise změnit tematické strategické dokumenty a víceleté orientační programy postupem podle čl. 16 odst. 4 nařízení (EU) č. 236/2014.

7. Při veškerém plánování nebo přezkumech programů probíhajících po zveřejnění zprávy o přezkumu v polovině období podle článku 17 nařízení (EU) č. 236/2014 se zohlední výsledky, zjištění a závěry obsažené v této zprávě.

Článek 9

Občanská společnost

Pokud je to možné a vhodné, probíhají příprava, programování, provádění a sledování opatření podle tohoto nařízení v konzultaci s občanskou společností.

Článek 10

Lidská práva

1. Komise zajistí, aby opatření týkající se boje proti terorismu a organizované trestné činnosti přijatá podle tohoto nařízení byla prováděna v souladu s mezinárodním právem, včetně mezinárodního humanitárního práva.

2. V souladu se strategickým rámcem a akčním plánem EU pro lidská práva a demokracii Komise vypracuje operativní pokyny s cílem zajistit zohledňování lidských práv při navrhování a provádění opatření uvedených v odstavci 1, zejména pokud jde o předcházení mučení a jinému krutému, nelidskému a ponižujícímu zacházení a dodržování požadavků na řádné soudní řízení včetně presumpce nevin, práva na spravedlivý proces a práva na obhajobu. Hledisko lidských práv musí být pevně zakotveno i v opatřeních zaměřených na kybernetickou bezpečnost a boj proti počítačové trestné činnosti.

3. Komise důkladně sleduje provádění opatření uvedených v odstavci 1 za účelem zajištění souladu s povinnostmi v oblasti lidských práv. Komise začlení informace v tomto ohledu do svých pravidelných zpráv.

HLAVA IV

ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

Článek 11

Postup projednávání ve výboru

Komisi je nápomocen výbor („Výbor pro nástroj stability a míru“). Tento výbor je výborem ve smyslu nařízení (EU) č. 182/2011.

Článek 12

Evropská služba pro vnější činnost

Toto nařízení se uplatňuje v souladu s rozhodnutím 2010/427/EU, a zejména s jeho článkem 9.

Článek 13

Finanční krytí

1. Celková finanční částka na provádění tohoto nařízení v období 2014–2020 činí 2 338 719 000 EUR.

2. Roční rozpočtové prostředky schvaluje Evropský parlament a Rada v mezích víceletého finančního rámce.

3. V období 2014–2020:

- a) se alespoň 70 procentních bodů celkového finančního krytí vyčlení na opatření spadající do působnosti článku 3 a
- b) devět procentních bodů celkového finančního krytí se vyčlení na opatření spadající do působnosti článku 4.

Článek 14

Vstup v platnost

Toto nařízení vstupuje v platnost prvním dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Použije se ode dne 1. ledna 2014 do dne 31. prosince 2020.

Toto nařízení je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné ve všech členských státech.

Ve Štrasburku dne 11. března 2014.

Za Evropský parlament
předseda
M. SCHULZ

Za Radu
předseda
D. KOURKOULAS

Prohlášení Evropské komise ke strategickému dialogu s Evropským parlamentem ⁽¹⁾

Před plánováním programů v rámci nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 230/2014 ze dne 11. března 2014, kterým se zřizuje nástroj přispívající ke stabilitě a míru, a v případě potřeby po prvotních konzultacích s příslušnými příjemci, povede Evropská komise strategický dialog s Evropským parlamentem na základě článku 14 SEU. Evropská komise předloží Evropskému parlamentu dostupné relevantní dokumenty týkající se tvorby programů, ve kterých budou uvedeny plánované orientační přiděly na zemi/region a (v rámci země/regionu) priority, možné výsledky a plánované orientační přiděly na jednotlivé priority u zeměpisných programů, jakož i volba způsobů pomoci (*). Evropská komise předloží Evropskému parlamentu dostupné relevantní dokumenty týkající se tvorby programů, ve kterých budou uvedeny tematické priority, možné výsledky a volba způsobů pomoci (*) a finanční přiděly na tyto priority v tematických programech. Evropská komise zohlední postoj, který Evropský parlament vyjádří v dané věci.

Evropská komise povede strategický dialog s Evropským parlamentem při přípravě přezkumu v polovině období a před každou podstatnou revizí programových dokumentů během doby platnosti tohoto nařízení.

Evropská komise vysvětlí Evropskému parlamentu, pokud ji o to požádá, jak byly v programových dokumentech zohledněny jeho připomínky a jaké další kroky navazující na tento strategický dialog byly uskutečněny.

⁽¹⁾ Evropská komise bude zastoupena na úrovni příslušného komisaře, respektive komisařky.

(*) Přichází-li v úvahu.